

Роберто Бернарди

БЕНИТО МУСОЛИНИ

ВЪЗХОДЪТ И ПАДЕНИЕТО НА ДИКТАТОРА

„Не четете само историята, четете биографии, защото те са това, което е животът, но без теорията“.

Бенджамин Дизраели,
писател

Издателство
ПАРИТЕТ

Бенито Мусолини
Възходът и падението на диктатора

Автор: Роберто Бернарди

Превод: Милица Маркович

Редактор: Яна Загорчинова

Издателство „Паритет“, София
224 стр.

Като млад Бенито Мусолини е изявява като социалист. В началото на XX век той се запознава с Ленин и Троцки, но скоро променя възгледите си и заедно с поддръжниците си опожаряват офисите на социалистите и редакциите на техните вестници. Мусолини е безмилостен с противниците си: принуждава ги да пият рициново масло и да поглъщат живи жаби. Тази биография представя психологията на човека, олицетворяващ безкомпромисната сила на характера, неговите възходи и падения, фатални грешки и съюзи.

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена, в каквато и да е форма, без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-640-5

Съдържание

Един труден характер	5
Живот в Швейцария и работа във вестник	13
Личен живот и брак	23
Създаване на „национално движение“	38
Мусолини – министър-председател	60
Диктатурата на Дуче	72
Католическата църква и сицилианската мафия	80
Култът към Дуче. Личният живот на един диктатор	87
Завоюване на Етиопия	104
Заминаване за Германия и създаване на „Оста“	114
Избухване на Втората световна война и колебанията на Дуче	126
Провал в борбата с гърците, поражение в Либия	132
Политическа криза. Оставката на Мусолини и арест	153
Ото Скорцени отвлича Мусолини	172
„Отбраната“ на Милано и бягство в Алпите	177
Плен и смърт	199
Важни дати от живота и дейността на Мусолини	216

Бенито Мусолини

Един труден характер

Бенито Мусолини е роден на 29 юли 1883 год. в малкото градче Варано ди Коста, което заедно с още няколко села е част от община Предапио. Планини, многобройни лозя, схлупени ниски къщи и руини на стар замък – това бил пейзажът пред очите на новороденото. Най-близкият град, Форли, се намирал на повече от 15 километра.

Родителите на Бенито били много различни хора. Баща му, Алесандро Мусолини, бил ковач и дърводелец, без образование, но с активен интерес към политиката. Убеден социалист, веднъж той участвал в подготовката на революционния марш в Болоня, заради което прекарал почти година в затвора под следствие.

Пълното име на новороденото е Бенито Амилкаре Андреа.

И трите му имена са в чест на леви политици. Бенито – в чест на мексиканския президент-реформатор Бенито Хуарес, а Андреа и Амилкаре – в чест на социалистите Андреа Коста и Амилкаре Чиприани.

Майката на Бенито била пълна противоположност на съпруга си. Роза Мусолини (с

моминско име Малтони) била религиозна селска учителка, със спокоен, но упорит италиански характер. Влиянието ѝ върху семейните дела било скрито, но силно – като вярна съпруга тя можела да се налага в подходящ момент. На Алесандро често му се налагало да отстъпва пред тихата, но настоятелна воля на съпругата си. Това било доста благополучно семейство, което скоро се увеличило до пет души (Бенито имал по-малък брат и по-малка сестра).

Семейството живеело в три стаи на първия етаж на една от селските къщи – не много просторни, но достатъчно големи според тогавашните стандарти. Но във финансово отношение имало много какво да се желае: семейството се издържало предимно с малката заплата на майката, а не от доходите на бащата. Не е изненадващо, че Мусолини се хранели съвсем просто и, ако вярваме на думите на основателя на фашизма, хапвали месо само в неделя. Впоследствие Мусолини умишлено преувеличавал трудностите, които му го сполетели от най-ранна възраст, но всъщност Бенито никога не се сблъскал с безобразната и безнадеждна бедност в детството си. Затова пък успял да получи дос-

татъчно добро образование и „да се издигне като човек“.

Словесните портрети на детето Мусолини са много различни един от друг. От една страна, спокойно, затворено в себе си момче, отбягващо връстниците си, а от друга – училищен хулиган с ранна и откровена сексуалност.

Характерна е една история, която описва психологическия портрет на двамата Мусолини. Бащата казал на сина си, набит от по-голямо и по-едро дете, да не хленчи, а да отиде и да се разправи с него сам. По-нататък, в пълно съответствие с мита, малкият Бенито се разплатил с лихва, като разбил лицето на противника си с камък. По-късно Мусолини с удоволствие разказвал тази история като пример за своето възпитание.

Бенито ще си спомня недостига на родителска любов и честото присъствие на кола на баща му. Голяма част от причините за необуздания му характер се крият в първите петнадесет години от живота на младия Мусолини – време, в което той рядко виждал майка си, която винаги била заета с работа, и баща си, който предпочитал да прекарва времето си в някоя тратория или кантина.

След като завършил началното училище, на деветгодишна възраст, Бенито бил изпратен в църковен пансион. Отношенията на Бенито със съучениците му, както и с учителите му, не били най-добрите. Той бил един измъчван самотник. Градските деца откровено презирали „селския глупак“. Той нямал приятели или другари. От отчаяние Бенито се сприятелил с друг аутсайдер от училището, като жестоко третираше своя много по-слаб приятел.

В църковното училище Бенито, който все повече се ядосвал, получавал наказание след наказание. Нарастващото напрежение прераствало в бой с ножове: рутинна кавга (обичайно явление във всяко училище и тогава, и сега) завършвала с това, че разяреният Бенито пробождал извършителя. Самият той покъсно твърди, че само се защитавал. „Побеснелият“ ученик с „черна като въглен“ душа бил изпратен вкъщи. Така, един удар с нож, променил съдбата на единадесетгодишният Бенито: той щял да учи в обикновена гимназия и да завърши на осемнадесет години.

Бенито веднага започнал да диша по-свободно: дисциплината и академичните му постижения се подобрили. Появило се и първо-

то хоби в живота му – към края на следването си той открил свиренето на цигулка, което останало любимото му занимание до края на живота му. Той четял много; имал приятели, готови да изпълнят простите му идеи. До известна степен за това смекчаване на характера допринесъл факта, че младият италианец открил радостите на „платената любов“. На шестнадесетгодишна възраст той за първи път посетил публичен дом и оттогава винаги предпочитал да „изпуска парата“ не в битки, а в леглото с жени. От този момент нататък почти всяка неделя Мусолини ще прекарва в някой от публичните домове на Форли.

Той не се ограничавал само с проститутките и имал многобройни връзки с местните момичета, като обещава да се ожени за всяко едно от тях. Кой не би се влюбил в училищен хулиган, който може с часове да разказва за себе си или за бъдещата революция? Разказите на баща му за известни бунтовници и революционери от миналото резонирали с бунтарската му душа.

Мусолини винаги имал късмет на любовния фронт. В началото на тридесетте години той разрешил публикуването на собствена-

та си биография, написана от любовницата му Маргарита Сарфати. Авторката искала да подчертае както ранната сексуалност на лидера на нацията, така и „природното“ му желание за господство. Според идеята на Сарфати Мусолини със своята „воля за живот“, с неговата „неистовост на варварин“, открито се противопоставял на изтънчените, „слаби“ лидери на демократична Европа. Мусолини наистина смятал опонентите си за импотентни, но книгата на Сарфати не му харесала и впоследствие била забранена в Италия до 1945 год. Въпреки че Мусолини водел доста активен сексуален живот, би било погрешно да го представяме като похотлив сатир. Но именно сексът бил по-важен за него, отколкото личността на партньорките му.

През лятото на 1901 год. Бенито се завърнал у дома – обучението му приключило. След почти шест месеца безделие, през които Мусолини четял книги от библиотеката на баща си и се увличал по местни момичета, той си намерил работа като учител в едно друго село на Романя. Не много високата заплата (по-голямата част от която отивала за плащане на квартира) била компенсирана от

новите познанства и от наличието на свободно време.

Младият учител с малко дивашки външен вид имал няколко бурни връзки и наред с другото прелъстил съпругата на войник, който отбивал военната си служба. След като унищожил семейството на друг мъж, бъдещият защитник на „фашисткия морал“ се отдал на страстта си към новата си любовница, като в пристъп на ярост я пробол с нож в бедрото. Училищните власти, които наели новия учител, били ужасени и само чакали края на годишния договор с Мусолини. Скоро той се озовал на улицата, без работа, без пари, но с дългове. За връщане въкъщи не можело да става и дума, а с приближаването на наборната служба в армията, единственото, което му оставало, било да замине някъде далеч, променяйки живота си с един замах.

Така че отговорът на въпроса „накъде?“ бил очевиден. Мюсюлманите отивали в Мека, будистите – в Тибет, а социалистите – в Англия или Швейцария. Последната била много по-близо, а Швейцария винаги е била мястото, където всяка година отивали да работят хиляди италиански работници, които не могли да намерят какво да правят у дома.

През лятото на 1902 год., след като едва успял да намери пари за билет за влак (майка му помогнала, като му изпратила месечната си учителска заплата), той тръгнал на път. Не го плашела нито липсата на пари, нито от мъглявите перспективи да остане в богатата планинска република. Нима родината на социалистите не е целият свят? Мусолини бил толкова сигурен в решението си, че новината за ареста на баща му не повлияла ни най-малко на намерението му да замине. Оставяйки зад гърба си мизерното съществуване в дълбините на италианската провинция, бъдещият лидер на нацията се устремил напред към нови перспективи.

Живот в Швейцария и работа във вестник

Противно на очакванията и надеждите на Мусолини, той не харесал Швейцария. И как да видиш очарованието на една уютна френско-немска държава, когато нямаш нито стотинка в джоба си и си с празен стомах?

Намерил си работа, пренасял тухли с количка по единадесет часа на ден. В писмата си до Италия Мусолини казва, че е направил „сто двадесет и едно пътувания с количка, натоварена с тухли, до втория етаж на строяща се сграда“. Той така и не станал строител – в края на първата си работна седмица Мусолини сметнал, че безсрамно го експлоатират, и отишъл при шефа да си получи заплатата.

Според Мусолини следващите няколко месеца били най-трудните – в търсене на препитание той се захващал с различни дейности: работил като куриер в една фабрика, станал копач, пробвал се като дърводелец и берач на плодове. Това било през деня, а през нощта отдавал почит на „прелестите на Венеция“ – сменял любовници сред „изгнаниците“ като него. Бенито с удоволствие си спомнял

за страстната си афера с една студентка по медицина от руска Полша. Но когато става въпрос за спомените на Мусолини за самия него, е много трудно да се отдели измислицата от истината. Във всеки случай Мусолини предпочитал да не разкрива, че постоянно е молил майка си да му изпраща пари.

Точно тогава, в края на лятото на 1902 год., късметът най-накрая му се усмихнал. Мусолини се запознал с едно сдружение на леви италиански зидари. Той бил приет за секретар на профсъюза. Сдружението било социалистическо, а Мусолини, който имал средно образование, изглеждал отличен кандидат за човек, отговорен за разпространението на социалистическите идеи сред италианските и швейцарските работници. Именно от този момент делата на Мусолини потръгнали.

Мусолини започнал да се среща с дейци на социалистическото движение и да публикува в леви вестници. Представители на руската емиграция го наричали Бенитушко. През 1904 год. Мусолини се запознал с Анжелика Балабанова¹, еврейка, родена в Чернигов,

¹ Анжелика Исааковна Балабанова (1877–1965) е руска и италианска социалистка. В началото на 1900-те години от името на Италианската социалистическа партия

дъщеря на богат земевладелец и убедена социалистка.

Тя се влюбила в дивия и недодялан италианец – до такава степен, че пренесла тази любов и омраза през целия си живот. Именно тя превърнала сляпо непокорния Мусолини в „истински социалист“, потвърждавайки по този начин фразата на фелдмаршал Хелмут фон Молтке, че зад всеки изключителен мъж стои една също толкова надарена жена.

Балабанова „облагородила“ Мусолини. Той започнал да изучава марксизъм, след като се научил да чете малко на немски. Мусолини не бил привлечен от Анджелика като жена, не я намирал дори за малко красива. Чувствата на Балабанова били много по-силни – не без основание тя посветила на несъстоялия си годеник (пет години по-млад от нея) и на „ренегатския социализъм“ цели три книги, а степента на омраза в тях с времето само нараствала. Така или иначе, бързият възход на Мусолини от безработен учител и обезправен работник до журналист и доста виден участник в международното социалистическо движение била нейна заслуга.

тя се занимава с пропаганда и лекторска дейност сред италианските емигрантски работници в Швейцария, както и в други страни.